

Література

1. Барбіна Є.С. Формування педагогічної майстерності в системі безперервної педагогічної освіти : автореф. дис... д-ра пед. наук : 13.00.04 / Є.С. Барбіна. – К., 1998. – 36 с.
2. Гончаренко С.У. Український педагогічний словник / С.У. Гончаренко. – К. : Либідь, 1997. – 376 с.
3. Дубасенюк О.А. Теоретичні і методичні основи виховної діяльності педагога : автореф. дис... д-ра пед. наук : 13.00.04 / О.А. Дубасенюк ; АПН України; Інститут педагогіки і психології професійної освіти. – К., 1996. – 48 с.
4. Кузьмина Н.В. Психологическая структура деятельности учителя / Н.В. Кузьмина, Н.В. Кухарев. – Гомель, 1976. – 186 с.
5. Луначарский А.В. Воспитательные задачи советской школы (Из доклада на совещании преподавателей обществоведения. Июнь 1928 г.) / А.В. Луначарский // Хрестоматия по педагогике / сост. С.Н. Полянский : учеб. пособ. для учащихся пед. училищ. – 2-е изд., испр. и доп. – М. : Просвещение, 1972. – С. 129–132.
6. Макаренко А.С. Из лекции “Воспитание в семье и школе” 8 февраля 1939 г. / А.С. Макаренко // Хрестоматия по педагогике / сост. С.Н. Полянский : учеб. пособ. для учащихся педучилищ. – 2-е изд., испр. и доп. – М. : Просвещение, 1972. – С. 40–42.
7. Макаренко А.С. Коллектив и воспитание личности / А.С. Макаренко. – М. : Педагогика. – 1972. – 336 с.
8. Маркова А.К. Психология труда учителя : кн. для учителя / А.К. Маркова. – М. : Просвещение, 1993. – 192 с.
9. Професійна освіта: Словник : навч. посіб. / уклад. С.У. Гончаренко та ін. ; за ред. Н.Г. Ничкало. – К. : Вища шк., 2000. – 380 с.
10. Слостенин В.А. Методологическая культура учителя / В.А. Слостенин, В.Е. Тамарин // Советская педагогика. – 1990. – № 7. – С. 82–83.
11. Туник Е.Ю. Педагогическое мастерство преподавателя физического воспитания / Е.Ю. Туник // Педагогика, психология та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту. – 2008. – № 6. – С. 156–159.
12. Ушинский К.Д. Избранные педагогические произведения / К.Д. Ушинский. – М. : Просвещение, 1968. – 558 с.

ПЕРЕПЬЛОТЧИКОВ Д.О.

СТРУКТУРНО-ФУНКЦІОНАЛЬНИЙ АНАЛІЗ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ З ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ І СПОРТУ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ ДІЯЛЬНОСТІ ДЮСШ

Питання розвитку дитячо-юнацького спорту актуальне завжди, адже саме в юнацькому віці закладаються основи фізичного та психічного здоров'я людини. До того ж, для примноження спортивної слави країни суспільству необхідно забезпечити умови для реалізації дітьми своїх спортивних талантів і здібностей.

Останнім часом держава ініціювала появу низки нормативних документів, серед яких: Національна доктрина розвитку фізичної культури і спорту (2004), Національний план дій щодо реалізації державної політики у сфері фізичної культури і спорту (2006), Державна програма розвитку фізичної культури і спорту на 2007–2011 рр. (2006) та ін. Цими документами передбачено заходи щодо збереження тренерського потенціалу, підвищення престижу роботи тренера й залучення молодих спеціалістів до роботи в дитячо-юнацьких спортивних школах.

З огляду на важливість виконання визначених завдань увагу приділено вдосконаленню професійної підготовки майбутніх кадрів ДЮСШ. Особливе місце займає підготовка майбутніх фахівців дитячо-юнацьких шкіл до реалізації організаційних функцій.

У сучасній науковій літературі, присвяченій окремим аспектам підготовки до організаційної діяльності студентів факультетів фізичного виховання (В. Агєєвць [1], Л. Безкоровайна [3], Ю. Дубревський [5], Р. Жабера [6], В. Какузін [8], С. Пронкіна [10], М. Прохорова [11], Л. Чеховська [12] та ін.), малодослідженим залишається питання формування готовності майбутніх фахівців фізичного виховання і спорту до адміністративної (організаційної) діяльності в дитячо-юнацьких спортивних школах. Праці зазначених авторів не дають уявлення про бажаний кінцевий результат цієї підготовки.

Метою статті є створення структурно-функціональної моделі готовності майбутніх фахівців з фізичного виховання і спорту до організації діяльності дитячо-юнацьких спортивних шкіл.

Відомо, що будь-яка підготовка без чітких операціоналізованих цільових орієнтирів утруднена. Ця теза у контексті нашої статті вказує на необхідність визначення структури готовності молодих фахівців до організації діяльності дитячо-юнацької спортивної школи.

Спочатку звернемося до структурно-функціонального аналізу, в основу якого покладений принцип системного дослідження явищ і процесів як структурно поділеної єдності, у якій кожний елемент структури має певне функціональне призначення. Завдання цього аналізу полягає у визначенні мінімально достатнього переліку компетенцій, які входять до складу готовності до організації діяльності дитячо-юнацькою спортивною школою. У ряді наукових джерел визначено складові організаційної готовності майбутніх фахівців фізичного виховання [3; 4; 5; 12].

Аналіз цих джерел засвідчив, що автори на позначення стану готовності спеціалістів фізичного виховання і спорту до виконання адміністративних дій використовують такі терміни, як “управлінська компетентність” (Ю. Дубревський), “готовність до впровадження технології спортивного менеджменту” (Л. Безкоровайна, О. Тамаровський), “готовність до управління персоналом фізкультурних організацій” (Л. Чеховська), “готовність до управління фізкультурно-спортивною установою” та ін. Не зважаючи на вживання авторами різних термінів, нами не було виявлено сутнісних відмінностей між аспектами професійної готовності, які ці терміни позначають.

Хоча на сьогодні існує декілька синонімічних термінів, на позначення стану готовності спеціалістів фізичного виховання і спорту до виконання адміністративних дій у ДЮСШ ми пропонуємо ще один конструкт – “готовність до організації діяльності ДЮСШ”. При цьому ми спираємося на те, що в Положенні про дитячо-юнацьку спортивну школу [9] є розділ “Організація діяльності”, який визначає напрями організаторської діяльності у спортивній школі, тим самим конкретизуючи вимоги до майбутнього фахівця.

У цілому, аналіз наукової літератури показав, що визначення складу готовності до організації діяльності спортивної установи є досить складною проблемою, яка має методологічний, науково-міждисциплінарний характер.

При цьому, автори підходять до вирішення цієї проблеми з позицій прагматизму і різних ситуацій оцінювання, що веде до того, що в основу структури покладені зовсім різні категорії: від виконуваних функцій до особистісних якостей фахівця.

З огляду на відсутність єдиного погляду на структуру професійної готовності до організації діяльності спортивної установи, враховуючи відносну новизну категорії “готовність до організації діяльності ДЮСШ”, необхідно провести пілотажного дослідження, завданням якого стало б обґрунтоване визначення мінімально достатніх характеристик керівника ДЮСШ, що необхідні для якісного виконання його професійних функцій.

Для виконання останнього завдання ми розробили карту експертної оцінки. Як змістовні ознаки виступили завдання й обов’язки, перелічені в класифікаторі професій (зазначимо, що після обговорення з досвідченими тренерами ДЮСШ, а також аналізу Положення про дитячо-юнацьку спортивну школу [9] ми зробили певну стилістичну декомпозицію наведених у класифікаторі завдань та обов’язків, дещо їх розширивши).

Далі було проведено основне дослідження, у рамках якого експертам було запропоновано обрати з цього переліку три–вісім найбільш важливих завдань та обов’язків й оцінити їх значущість у балах від 1 (мінімум) до 10 (максимум). Експертами виступили керівники ДЮСШ № 19 м. Запоріжжя. Результати відповідей були зведені в табл. 1.

Таблиця 1

Найважливіші завдання і обов’язки адміністрації ДЮСШ

№ з/п	Завдання та обов’язки керівника фізкультурно-спортивної установи	Середній бал	Кількість респондентів, %
1	вирішення поточних питань у межах своєї компетенції	6,05	78,95
2	комплектація штатів школи	4,21	52,63
3	ведення документації установи (розроблення та подання штатних розписів, кошторисів тощо)	1,58	47,37
4	розподіл функціональних обов’язків між штатними працівниками	2,84	42,11
5	мотивація і стимулювання колективу на своєчасне та якісне виконання планів спортивної підготовки	3,16	42,11
6	забезпечення оптимальних соціального та психологічного клімату в колективі	2,05	36,84
7	контроль за якістю проведення тренувань	1,05	36,84
8	відповідальність за дотримання чинного законодавства України, нормативних документів	2,26	36,84
9	керівництво розробленням основних планів спортивної школи	2,68	36,84
10	контроль за виконанням планів спортивної школи трудовим колективом	3,26	36,84
11	нагляд за якісним збереженням приміщень і споруд	2,21	36,84
12	забезпечення виконання правил безпеки, виконання вимог Закону України про охорону праці, правил і норм виробничої санітарії та протипожежного захисту	0,95	31,58
13	організація підготовки і проведення навчально-тренувальних занять, спортивно-масових та оздоров-	2,05	31,58

	чих заходів, змагань, зборів спортсменів, спортивних свят та інших видовищних та громадських заходів		
14	проведення будівництва, реконструкції, капітального та поточного ремонтів, упровадження науково-технічних розробок	1,63	31,58
15	визначення обсягу відповідальності перед вищестоящими установами за виконання їх наказів і розпоряджень, а також виконання планів колективу	1	26,32

Продовження табл. 1.

№ з/п	Завдання та обов'язки керівника фізкультурно-спортивної установи	Середній бал	Кількість респондентів, %
16	контроль за своєчасним та якісним обслуговуванням навчальної та спортивної техніки, інвентарю й обладнання	2,11	26,32
17	сприяння розвитку нових видів спорту і фізкультурно-спортивних напрямів	1,32	26,32
18	організація методичної та спеціальної підготовки тренерів і методистів	1,32	21,05
19	управління навчальною та виховною роботою зі спортсменами	0,47	15,79
20	контроль за витрачанням коштів згідно із затвердженим кошторисом	0,63	15,79
21	своєчасне забезпечення установи табельним майном та технікою для вдосконалення навчальної й спортивної бази	0,32	5,26

Подальше опрацювання результатів анкетування здійснювалось за допомогою пакета факторного аналізу програми Statistica 6. Для визначення факторів використовувався метод головних компонент (Principal components). Після знаходження простору спільних факторів проведено обертання факторних навантажень з метою досягнення максимально зручного для інтерпретації розв'язку за методом Варімакс (Varimax). Результати описаної процедури наведені в табл. 2.

Таблиця 2

Зміст факторів, що характеризують структуру обов'язків і завдань адміністрації ДЮСШ

№ з/п	Завдання й обов'язки керівника фізкультурно-спортивної установи	Факторне навантаження			
		1	2	3	4
1	вирішення поточних питань у межах своєї компетенції	0,57	0,15	0,50	-0,10
2	комплектація штатів школи	0,88*	-0,20	0,16	-0,08
3	ведення документації установи (розроблення та подання штатних розкладів, кошторисів тощо)	-0,23	0,83*	-0,46	0,35
4	розподіл функціональних обов'язків між штатними працівниками	0,10	0,44	0,76	-0,18
5	мотивація і стимулювання колективу на своєчасне та якісне виконання планів спортивної підготовки	0,72*	0,25	0,15	-0,11

6	забезпечення оптимальних соціального та психологічного клімату в колективі	0,26	-0,31	-0,50	-0,65
7	контроль за якістю проведення тренувань	-0,87	-0,18	-0,08	0,14
8	відповідальність за дотримання чинного законодавства України, нормативних документів	0,52	0,78*	-0,38	-0,19
9	керівництво розробленням основних планів спортивної школи	0,20	0,79*	0,58	0,24
10	контроль за виконанням планів спортивної школи трудовим колективом	0,71*	-0,37	0,31	0,38

Продовження табл. 2

№ з/п	Завдання й обов'язки керівника фізкультурно-спортивної установи	Факторне навантаження			
		1	2	3	4
11	нагляд за якісним збереженням приміщень та споруд	-0,68	0,05	0,76*	0,18
12	забезпечення виконання правил безпеки, виконання вимог Закону України про охорону праці, правил та норм виробничої санітарії та протипожежного захисту	-0,12	-0,41	0,83*	0,10
13	організація підготовки і проведення навчально-тренувальних занять з фізичної культури і спорту, спортивно-масових та оздоровчих заходів, змагань, зборів спортсменів, спортивних свят та інших видовищних та громадських заходів	-0,07	-0,01	0,25	0,75*
14	проведення будівництва, реконструкції, капітального та поточного ремонтів, упровадження науково-технічних розробок	0,48	-0,20	0,20	0,37
15	визначення обсягу відповідальності перед вищестоящими установами за виконання їх наказів і розпоряджень, а також виконання планів колективу	-0,65	0,47	-0,38	-0,28
16	контроль за своєчасним та якісним обслуговуванням навчальної та спортивної техніки, інвентарю й обладнання	0,13	-0,57	0,05	0,65
17	сприяння розвитку нових видів спорту і фізкультурно-спортивних напрямів	-0,79	-0,25	-0,14	0,70*
18	організація методичної та спеціальної підготовки тренерів і методистів	0,82*	-0,36	0,19	-0,29
19	керування навчальною та виховною роботою зі спортсменами	-0,07	-0,47	-0,04	0,51
20	контроль за витрачанням коштів згідно із затвердженим кошторисом	-0,70	-0,34	0,37	-0,07
21	своєчасне забезпечення установи табельним майном і технікою для вдосконалення навчальної та спортивної бази	-0,52	-0,39	0,11	0,22
Загальна дисперсія		6,00	3,96	2,92	1,95
Питома вага фактора		0,29	0,19	0,14	0,09

* Примітка. Суттєво значущі навантаження.

На основі факторної матриці була побудована факторна структура обов'язків і завдань адміністрації ДЮСШ, яка наведена у табл. 3.

Таблиця 3

Факторна структура обов'язків і завдань адміністрації ДЮСШ

№ фактора	Значущі завдання й обов'язки, що входять до складу фактора	Питома вага фактора, %
1	2, 5, 10, 18	28,57
2	3, 8, 9	18,84
3	11, 12	13,89
4	13,17	9,27
Разом:		70,57*

*Примітка. Загальна варіабельність вихідних даних становитиме 100%.

Як бачимо з табл. 3, структура завдань і обов'язків адміністрації ДЮСШ може бути описана за допомогою чотирьох факторів, що пояснюють 70,6% загальної дисперсії вибірки.

У першому факторі (28,57% дисперсії вибірки) найбільшу факторну вагу мають такі рівноцінні завдання та обов'язки: “комплектація штатів установи”, “мотивація й стимулювання колективу на своєчасне та якісне виконання планів”, “контроль за виконанням планів школи трудовим колективом”, “організація методичної та спеціальної підготовки тренерів і методистів”, що прямо характеризують якість кадрового менеджменту спортивної школи. Визначимо цей фактор як “готовність до роботи із тренерсько-викладацьким складом”.

У другому факторі (18,84% загальної дисперсії вибірки) найвища факторна вага у таких рівноцінних показників, як “ведення документації спортивної школи”, “відповідальність за дотримання чинного законодавства України, нормативних документів”, “визначення напрямів і керівництво розробленням основних планів діяльності школи”. Оскільки перелічені показники характеризують адміністративні якості співробітника спортивної школи, визначимо цей фактор як “готовність до адміністративної діяльності”.

Щодо третього фактора (13,89% загальної дисперсії), то найбільш висока факторна вага у таких показників, як “нагляд за якісним збереженням приміщень та споруд”, “забезпечення виконання правил безпеки, виконання вимог Закону України про охорону праці, правил та норм виробничої санітарії та протипожежного захисту”. Позначимо цей фактор як “готовність до господарської діяльності”.

У четвертому факторі (9% загальної дисперсії) значущими показниками є “організація підготовки і проведення навчально-тренувальних занять із фізичної культури і спорту, спортивно-масових та оздоровчих заходів, змагань, зборів спортсменів, спортивних свят та інших видовищних та громадських заходів”, а також “сприяння розвитку видів спорту і фізкультурно-спортивних напрямів у межах установи”. Позначимо цей фактор як “готовність до організації фізкультурно-спортивної роботи”.

Оскільки фактори визначалися за функціональним принципом, по суті, вони є відображенням найбільш важливих напрямів роботи адміністрації дитячо-юнацької спортивної школи. Виходячи із цього, ми маємо всі підстави вважати їх компонентами інтегральної готовності до організації діяльності ДЮСШ.

Для того, щоб отримати параметри структурно-функціональної моделі, опишемо ці фактори через вихідні ознаки, інакше кажучи, визначимо конкре-

тні професійні характеристики тих людей, що входять до адміністративного складу ДЮСШ. Для цього звернемося до методології компетентнісного підходу, а саме: до положення про те, що кожна з компетенцій у складі будь-якої компетентності має явні чи неявні ознаки когнітивної, діяльнісної та ціннісної складової (Ю. Татур [1, с. 41], І. Зимня [7, с. 15]). Згідно з цим положенням, зміст кожного з компонентів готовності до організації діяльності ДЮСШ становить компетенції, що ґрунтуються: по-перше, на особистісних позиціях, установках, які зумовлюють психологічну готовність до реалізації компетенції, а також здатність регулювати її прояв адекватно до тієї чи іншої ситуації; по-друге, на знаннях засобів, програм виконання дій, шляхів вирішення професійних завдань; по-третє, на вміннях, навичках, що є результатом досвіду реалізації знань.

Конкретне змістове наповнення теоретичної конструкції, заснованої на описаних вище вихідних позиціях, визначалося нами евристичним методом, сутність якого полягає в цілеспрямованому відборі можливих з погляду прийнятої гіпотези варіантів шляхом відкидання явно неможливих.

Складно було встановити клас точності (квалітет), тобто кількість конкретних характеристик працівників ДЮСШ, необхідних для виконання організаційних функцій. При розв'язанні цього питання ми виходили з того, що зовсім не обов'язково вдаватися до пошуку абсолютно всіх ознак готовності до організації діяльності спортивної школи, а досить виділити найбільш загальні з них. Адже виділення всіх атрибутів того чи іншого об'єкта не заміняє необхідність знаходити ознаки на рівні, необхідному для виконання завдань дослідження. Так, наприклад, не є необхідним для складання топографічної карти розглядати Гімалаї в мікроскоп. Розмірковуючи таким чином, ми обмежилися двома-трьома найбільш важливими характеристиками по кожного професійного обов'язку.

Зауважимо, що для покращення точності обраного методу визначення професійно необхідних характеристик співробітників ДЮСШ можна залучити експертів. Однак, на нашу думку, у цьому немає необхідності, адже найважливіші вимоги до ефективної роботи спортивного менеджера є більш-менш очевидними.

При формулюванні установок, знань та вмінь, що входять до складу готовності до організації діяльності ДЮСШ, ми врахували позицію В.І. Байденка, який вважає, що компетенції слід формулювати у вигляді концентрованих коротких висловів за допомогою іменників: “здатність”, “навички”, “знання”, “готовність”, “прихильність”, “розуміння”, “відповідальність” тощо [1, с. 33].

Отже, зведемо в єдину систему результати дослідження, побудувавши структурно-функціональну модель готовності майбутніх фахівців фізичного виховання і спорту до організації діяльності ДЮСШ (табл. 4).

Таблиця 4

Структурно-функціональна модель готовності майбутніх фахівців фізичного виховання і спорту до організації діяльності ДЮСШ

Компоненти	Найважливіші завдання та обов'язки, виконання яких необхідне для організації діяльності ДЮСШ	Установки, знання, вміння, що необхідні для виконання завдань та обов'язків
------------	--	---

Готовність до роботи із тренерсько-викладацьким складом	комплектація штатів установи	знання групової психології, законів існування колективу
		комунікативні уміння
		усвідомлення мети діяльності ДЮСШ
	мотивація і стимулювання колективу на своєчасне та якісне виконання планів спортивної школи	мотиваційна компетентність
		динамічні вміння (переконання, сугестія)
		установка на розуміння потреб інших людей (емпатія)

Продовження табл. 4

Компоненти	Найважливіші завдання та обов'язки, виконання яких необхідне для організації діяльності ДЮСШ	Установки, знання, уміння, що необхідні для виконання завдань та обов'язків
	контроль за виконанням планів ДЮСШ колективом	знання передових методів управління персоналом
		акторські вміння
	організація методичної та спеціальної підготовки тренерів-викладачів і методистів	психологічна готовність до вживання "непопулярних" заходів
		знання про сучасні технології підвищення кваліфікації тренерсько-викладацького складу
Готовність до адміністративної діяльності	ведення документації школи	уміння "запалити" співробітників спільною метою
		установка на професійне зростання тренерсько-викладацького складу
	відповідальність за дотримання чинного законодавства України, нормативних документів	знання теоретичних основ сучасного діловодства
		уміння складати основні документи ДЮСШ, а також номенклатури справ
	визначення напрямів і керівництво розробленням основних планів діяльності спортивної школи	знання законодавства України
		уміння орієнтуватися у законодавстві, а також користуватися нормативними базами
готовність до прийняття адміністративної та карної відповідальності за результати своєї діяльності		
	визначення напрямів і керівництво розробленням основних планів діяльності спортивної школи	знання зі спортивного маркетингу та менеджменту
		уміння стратегічного планування, креативність, нестандартність
		готовність до запровадження нового

Готовність до господарської діяльності	нагляд за якісним збереженням приміщень і споруд	знання ГОСТІВ та особливостей спортивних споруд
		уміння формулювати проблему, пов'язану з експлуатацією спортивного приміщення
	забезпечення виконання правил безпеки, виконання вимог Закону України про охорону праці, правил та норм виробничої санітарії та протипожежного захисту	знання зі спортивної гігієни та гігієни праці, протипожежних правил
		установка на принципівість у вирішенні питань, пов'язаних з безпекою персоналу і учнів

Продовження табл. 4

Компоненти	Найважливіші завдання та обов'язки, виконання яких необхідне для організації діяльності ДЮСШ	Установки, знання, уміння, що необхідні для виконання завдань та обов'язків
Готовність до організації фізкультурно-спортивної роботи	організація підготовки і проведення навчально-тренувальних занять з фізичної культури і спорту, спортивно-масових та оздоровчих заходів, змагань, зборів спортсменів, спортивних свят та інших заходів	знання особливостей проведення змагань з різних видів спорту
		уміння складати календар і алгоритм проведення окремого заходу
	сприяння розвитку видів спорту і фізкультурно-спортивних напрямів у межах школи	установка на максимальне розкриття особистісного потенціалу вихованців спортивної школи, а також на досягнення ними спортивних успіхів
		знання з маркетингу нових напрямів і видів спорту
		уміння маркетингового планування
		установка на фізично-духовний розвиток осіб, які займаються

Висновки. Таким чином, на основі аналізу класифікатора професій, а також факторного аналізу результатів опитування керівників ДЮСШ ми обґрунтували і створили структурно-функціональну модель готовності майбутнього фахівця з фізичної культури і спорту до організації діяльності дитячо-юнацької спортивної школи, що дає нам змогу розпочати створення відповідного діагностичного інструментарію. Запропонований варіант моделі в подальшому може бути вдосконалений, але ми сподіваємося, що методологічні засади її побудови нами визначені правильно й залишаються при цьому незмінними.

Література

1. Агеев В.У. Формирование готовности студентов институтов физической культуры к управленческой деятельности преподавателя физического воспитания / В.У. Агеев, М.В. Прохорова, Н.В. Попова // Теория и практика физ. культуры. – 1988. – № 11. – С. 8–10.
2. Байденко В.И. Выявление состава компетенций выпускников вузов как необходимый этап проектирования ГОС ВПО нового поколения: метод. пособ. /

В.И. Байденко. – М. : Исследовательский центр проблем качества подготовки специалистов, 2006. – 72 с.

3. Безкоровайна Л.В. Визначення мотивації до управлінської діяльності студентів факультету фізичного виховання та спорту / Л. Безкоровайна // Педагогіка, психологія та мед.-біол. пробл. фіз. виховання і спорту. – 2006. – № 4. – С. 12–14.

4. Безкоровайна Л.В. До поняття про компетенцію майбутніх фахівців фізичного виховання і спорту / Л.В. Безкоровайна // Педагогіка, психологія та мед.-біол. пробл. фіз. виховання і спорту. – 2006. – № 8. – С. 7–10.

5. Дубревський Ю.М. Управлінська компетентність як складова професійної підготовки майбутніх фахівців фізичного виховання і спорту / Ю.М. Дубревський // Педагогіка, психологія та мед.-біол. пробл. фіз. виховання і спорту. – 2008. – № 6. – С. 91–93.

6. Жабер Рамзі. Проблемна ситуація в діяльності менеджерів спортивної організації / Рамзі Жабер // Физическое воспитание студентов творческих специальностей : сб. науч. тр. / ред.: С.С. Ермаков; Харьк. художеств.-пром. ин-т. – Х., 1999. – № 7. – С. 18–20.

7. Зимняя И.А. Ключевые компетентности как результативно-целевая основа компетентностного подхода в образовании. Авторская версия / И.А. Зимняя. – М. : Исследовательский центр проблем качества подготовки специалистов, 2004. – 40 с.

8. Какузин В. Подготовка менеджеров системы физической культуры и спорта в высшем физкультурном учебном заведении / В. Какузин // Человек в мире спорта: Новые идеи, технологии, перспективы : тез. докл. Междунар. конгр. – М., 1998. – Т. 2. – С. 323–324.

9. Про затвердження Положення про дитячо-юнацьку спортивну школу (Постанова Кабінету Міністрів України від від 5 листопада 2008 р. № 993) [Електронний ресурс]: сторінка “Законодавство України” сайта Верховної Ради. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi>.

10. Пронкина С.А. Решение задач профессионального самоопределения будущего специалиста по физической культуре и спорту в условиях специализированного образовательного комплекса “Школа – ДЮСШ – Университет” : дисс. ... кандидата педагогических наук : 13.00.04. / С.А. Пронкина. – Южно-Сахалинск, 2002. – 191 с.

11. Прохорова М.В. Интегральная модель управленческой компетентности специалистов по физической культуре и спорту / М.В. Прохорова // Региональные проблемы физической культуры и спорта : материалы науч.-практ. конф. – Омск, 1993. – С. 55–59.

12. Чеховська Л.Я. Теоретико-методологічні основи технології управління персоналом фізкультурних організацій : автореф. дис... канд. наук з фізичного виховання і спорту: 24.00.02 / Л.Я. Чеховська [Львів. держ. ін-т фіз. культури]. – Л., 2001. – 18 с.

ПШУН С.Г.

СУТНІСТЬ КАТЕГОРІЇ ДОЗВІЛЛЯ В ТЕОРЕТИЧНИХ ДОСЛІДЖЕННЯХ

Вирішальне значення в становленні і розвитку категорії дозвілля як соціального явища належить західній соціології дозвілля – галузі, яка вивчає поведінку індивідів і груп в умовах вільного часу, а також способи задоволення потреб у відпочинку (рекреації), розвагах, спілкуванні, дозвіллевих послугах, індустрію дозвілля тощо. Дозвіллева сфера є однією з домінуючих у житті людей, має важливе значення і справляє вирішальний вплив на розвиток особистості. Дозвілля є необхідним і невід’ємним елементом способу життя і містить у собі значний потенціал для формування людини. У сфері дозвілля відбувається активний контакт людини, яка формується, з навколишнім світом, нагромаджується необхідний соціальний досвід.